

Fogyasztóvédelem erősítése

A fejlett társadalmakban a gazdaság a fogyasztási igények (többnyire mesterséges) generálásával a számára profitot hozó termelés növekedését kívánja biztosítani. A vállalkozások gazdagodása érdekében gerjesztett mértéktelen fogyasztás miatt több ponton láthatóan megbillent a természet egyensúlya. A további romlás megállításában fontos feladat hárul az aktív környezet- és egészségvédelemre.

Az ügyes reklámfogásoknak kiszolgáltatott fogyasztók valós, hosszú távon érvényes érdekei nem a gazdaság, hanem a környezet- és egészségvédelem érdekeivel esnek egybe.

Környezetünk és egészségünk megvédése csak a tudatos és önmérséklő fogyasztói magatartás kialakításával lehetséges. A tudatos fogyasztói magatartás alapja a fogyasztáshoz kapcsolódó folyamatok és jogok legalaposabb ismerete.

Az ENSZ Fogyasztói Érdekvédelmi Alapokmánya szerint a fogyasztónak joga van:

- Az alapvető szükségletekhez (olyan fogyasztási cikkekhez, amelyek a túlélést biztosítják).
- A biztonsághoz (az életre és egészségre veszélyes árucikkek és szolgáltatások elleni védelem joga).
- A tájékoztatáshoz (a tisztességtelen és félrevezető hirdetés elleni védelemhez való jog).
- A választáshoz (versenyképes fogyasztási cikkekhez való jog, a megfelelő minőség biztosításával).
- A képviselethez (a fogyasztói érdekek érvényesítéséhez való jog a kormányzati-politikai tervezésben).
- A kártérítéshez (rossz minőségű fogyasztási cikkek, szolgáltatások ellentételezéséhez való jog).
- Fogyasztói oktatáshoz (tájékozott fogyasztóvá váláshoz szükséges tudás megszerzéséhez való jog).
- Az egészséges környezethez (méltóságot biztosító, félelem- és veszélymentes környezethez való jog).

Tehát a hazai fogyasztóvédelem jelenlegi fő céljait a következőkben foglalhatjuk össze:

- A fogyasztó életének, egészségének és biztonságának megvédése
- A fogyasztó vagyoni érdekeinek védelme
- A fogyasztó megfelelő tájékoztatása, oktatása
- A fogyasztói jogok hatékony érvényesítése

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai nevelés célja, hogy felhívja a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire, és segítse a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.

A tudatos fogyasztói magatartás kialakítása érdekében már kisiskolás kortól osztályfőnökiórán, szakórákon, iskolai kiránduláson, erdei iskolában, szabadidős rendezvényeken.

Hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével.

Minél korábban mutassuk be a tanulóknak a reklámok hatásmechanizmusát:

- Kinek és miről szól a reklám, kik szerepelnek benne, mi az üzenete, milyen eszközöket használ a meggyeréshez, illetve hol és miben rejlik a csapda?
- Mi a fogyasztás valódi (ökológiai, szociológiai) ára?

Osztályfőnöki, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport, fizika és kémia órán meg kell ismerkedni azokkal a biztonsági előírásokkal, amelyekre minden elektromos eszköz, kémiai szert tartalmazó termék, gyógyszer vásárlása esetén tekintettel kell lenni. Fel kell hívni a figyelmet az ár –érték arányra, a termékek minőség és felhasználhatóság szerinti szavatossági idejére.